

GORAM IN HRIBOM SKOZI ŽIVOT.

(KONEC.)

M. KLODIČ-SABLADOSKI.

Nova železnica skozi Karavanke, Bohinjske gore in čez Kras v Trst.

Zopet smo pod milim nebom! Prekop, ki smo ga ravnokar prevozili, ne loči samo Kranjske od Goriške, ampak tudi sever od juga v podnebnem in zemljepisnem oziru. Tudi prodira razvodje dveh morij, daljnega Črnega, proti kateremu teče bistra Sava, in bližnjega Jadranskega, ki spremlja vodovje zelene Soče. Poslavlja se tudi od visokih planin, ker vlak hiti sedaj v hribovje, planjavo in k sinji Adriji.

V Baški dolini, ki je bila za gradnjo radi polzkega in udirajočega se sveta zelo neugodna, vodi proga od postaje v Podbrdu, ležeče na visokem, iz Bohinjskega predora vzetem nasipu, zelo strmo navzdol. Čez dva kamenita mosta, dolga 74 in 44 m, s šestimi, oziroma tremi loki, potem skozi kratek predor in dve galeriji dospe vlak na kolodvor v Hudi južini, na katerega gledajo Črna prst, Porezen in drugi hribi v okolici. Za postajo so morali na 500 m dolžine narezati strmo rebro ob hribu v dveh stopnicah, da so napravili progi prostora. Treba je bilo tudi podpreti svet z zidovjem in ga osušiti z globoko v zemljo izvrtanimi rovi. Za 312 m dolgim prekopom se vrsti potem večje število mostov, s katerimi menjava železnica večkrat breg Bače. Med mostovi so kratki predori — saj tukaj res ni 5 m proge brez večje gradbe! Takoj potem izgine vlak v 939 m dolgem Bukovskem prekopu. Grozen pritisk v njem je bil pri delu velika zapreka, tako da je bilo vrtanje skoraj vsak tretji dan pretrgano in da so morali oporno lesovje do šestkrat zaporedoma menjati, ker je bilo vsak pot docela zmečkano. Blizu izhoda iz Bukovskega predora je 140 m dolg železen most, za njim drugi, 150 m mereč čez Bačo, zgrajen iz kamena in železa. Z njega vidimo v dolino Koritnice in na Novi vrh v ozadju. Za malo minut zropota vlak zopet na levi breg Bače na postajo Grahovo, 47 km daleč od Jesenic. Železen, 60 m dolg most nese vlak na ono stran potoka v 207 m

dolg prekop skozi stari gorski usad na desnem bregu vode. Vzhodni konec prekopa je bil na neugodnem terenu zelo v nevarnosti; morali so ga slednjič nasloniti s 15 m globokim temeljem na varno skalo. Ko prevozimo še dva predora, dolga 374 in 170 m, in most med njima, držeč čez potok Knežo, dospemo po drugem, 60 m dolgem mostu na kolodvor v Podmelcu.

Okrajna cesta drži odtod čez hrib pred Ljubinjem v Tolmin, železnica pa teče ob Bači do Idrijske doline. A ceste ob potoku vendar ne zmanjka. Za gradnjo proge je bilo treba namreč dovozne poti ob njej, zato so napravili cesto, vežočo Knežo naravnost z Bačo pri Modrejcu.

Na tem kosu železnice se nahaja 292 m dolg predor, za njim pa 90 m dolg kamenit most čez Bačo. A že kak kilometer spodaj nese drug kombiniran most, dolg 55 m, vlak zopet na levo stran potoka, kjer ostanemo do izhoda v široko Idrijsko dolino. Čez reko Idrijo teče tir z velikansko gradbo v ovinku, katere dva kosa sta dolga po 51·5 m in železna, šest kosov je dolgih po 14 in troje po 10 m in so vsi kameneni. Proga leži 30 m nad vodo.

Še enkrat pogledamo v ozko Baško dolino s 1475 m visoko Kobiljo glavo v ozadju. Ni brez krajinskih lepot. Iz Podbrda, odkoder vodi nova cesta čez Petrovo brdo na Kranjsko proti Škofji Loki, greš lahko na slovečo Črno prst, na 1631 m visoki Porezen z zanimivim razgledom na južno Bohinjsko pogorje, na Zlatnik (1550 m), ki je vogel, ločeč Baško in Sorško dolino, kakor tudi na nižje vrhove z mikavnimi pogledi v bližnja hribska zakotja. Iz Hude južine prideš po lepi poti v Cerkno; iz Grahovega drži pot severno po kotlu Nemškega ruta na strme vrhove Rodice, Novega vrha i. dr. Skratka: vsaka postaja služi kot izhod za to ali ono zanimivo turo. Kar se tiče železnice, ni izlahka kje druge proge, ki bi morala premagati toliko zaprek na primeroma tako kratki daljavi. V zunanjem pa so skušali dati gradbam značaj slikovite in temotne okolice; zato so pustili kamen neobdelan, da spominja na zidovje cikloпов.

Do postaje »Sv. Lucija - Tolmin« drži tir na levem bregu Idrije. Na severu nas pozdravljajo zopet velikani Julijskih planin. Kamor pogledaš, vidiš obraslo, zeleno hribovje, malo se kaže sivega skalovja. Le tam, kjer se izliva Idrija v Sočo, pri tesneh, ki so na nekaterih mestih le 3 m široke, a do 30 m globoke, štrlijo strme pečine. Prekrasen kraj!

Iz Sv. Lucije je le nekaj km daleč v Tolmin. Dalje je v Kobarid in Bolc, pa upajmo, da ti kraji ne bodo dolgo časa brez železniške zveze z novo progo. Kolodvor v Sv. Luciji je kljub svoji oddaljenosti najbolj pripravno izhodišče v Trento in Kaninsko pogorje, za Krn in za hribe, ki so zapadno in južno od Kobarida, in tudi za poset laške strani in benečanskih Slovencev. Čeprav je Bolc nekaj bliže Trbižu, pa tukaj mičnega Predelskega prelaza ni vmes.

Železnica teče sedaj po romantični in slikoviti soteski ob Soči. Na nekaterih krajih zazreš zadnjikrat sive robove Soških planin. Ta kos proge od Sv. Lucije do postaje v Avčah pa opišem najbolje, ako na kratko navedem te-le točke: predor Sv. Lucije, 617 *m*; predor, 50 *m*; predor, 90 *m*; pet mostov iz kamena in železa čez postranske, globoko vrezane hudournike; dva predora, drugi izmed njiju 790 *m*; kamenit most s petimi odprtini čez potok; predor, 250 *m*; predor, 300 *m*; predor, 360 *m*. Daljava med kolodvori znaša pri vsem tem le 8,3 *km*; 71 % proge leži v ovinkih. Še večje so bile skoraj težkoče pri dovažanju gradiva od česte onkraj Soče; napeli so na več krajih do 300 *m* dolge žice čez 100 *m* globoko brezdno ter tirali na njih vozičke, polne potrebnih snovi. Tupatam so napravili začasno lesene mostove čez vodo. Velikanske naredbe!

Pokrajina se izpremeni od Avč naprej dokaj. Hribovje je nizko. Rastlinstvo kaže polagoma južni značaj. Vidimo prve smokve, vinograde, ciprese in breskve. Tudi človeška bivališča imajo drugo obliko, drugačne strehe; drugačne stolpe in hiše zagledamo. Le železnica kaže še vedno isti značaj kot dosedaj — smele gradbe, ki pričajo o trdem boju tehnike z upornim svetom. Po 160 *m* dolgem viaduktu se vozimo na levem bregu Soče vrhu visokega opornega zidovja na drugi kamenit most čez potok Avče; potem so še trije krajši viadukti. Po velikanskem mostu hiti nato vlak na desni breg reke v postajo Kanal. Pri 76. *km* od Jesenic prevozimo kolodvor v Plavah, kmalu za njim 71 *m* dolg viadukt čez postranski potok, potem 450 *m* mereč prekop pod vasjo Prelesjem in slednjič drugi, 335 *m* dolg predor. Tukaj smo v ozki dolini severozapadno od Sv. gore, kate-tere strmo, kamenito, z nizkim drevjem obraslo rebro se kmalu prikaže, na nje vrhu pa beli stolp in dolgi samostan, z rdečo streho ostro se ločeč od južno modrega neba.

Kos Soške doline od Sv. Lucije do Avč je poln romantičnih, tupatam divjih krasot; svet do Plav je idilske lepote,

pravi vrt med zelenim hribovjem, tvorečim na zapadni strani mejo med Avstrijo in Italijo; kos do Solkana pa je bolj enoličen in samotni, brez življenja, a zato ne manj lep. Zelena Soča na dnu, sive skale in pečine ob njej, enakomerna kraška rebra na desni in levi brez vsiljujočih se vrhovnih potez: vse to daje kraju, rekel bi, neki stiliziran značaj.

Blizu Solkana se peljemo čez sloveči Soški most, ki tvori nad vodo velikanski lok 85 *m*. Večkrat je slišati, da je to največji oblok iz kamena na celem svetu. To ni res; najdaljši je mostni oblok čez Siro v Plaueniu na Nemškem, mereč 90 *m*, a služi le navadni vozni cesti. Res je torej to, da je naš most največji železniški take vrste. Vse gradbe dolžina znaša 220 *m* s postranskimi odprtinami vred. Najbolje pojмимо smelost loka, ako se postavimo k enemu temelju in pogledamo navzgor — z neverjetno lahkoto se vzpenja ozka kamenita pega v zrak; zdi se, da je nemogoča stvar in da se zdajinzdaj podere. Oblok je debel pri temelju 3·5 *m*, na vrhu 2·1 *m*, višok 21·8 *m*. V stavbi je 1900 *m*³ četroogelnikov iz kamenolomov pri Nabrežini. Za oporno lesovje za časa gradbe so uporabili 1200 *m*³ lesa in okrog 250 centov železa za razne zveze. Na sredi se je naslanjala vsa opora na steber v vodi, ki so ga posadili pnevmatično 9·4 *m* pod najnižjo vodno gladino (razlika višine vode ob suši in povodnji znaša do 8·6 *m*!). Na oder nad lokom so dovažali rezane kamene iz 300 *m* oddaljenih skladišč ter jih postavljali na osmih krajih in več obrokih na mesto. Tako je bila zasigurana nepremičnost in homogeniteta lesenega, oziroma na njem ležečega kamenitega loka. Vse je bilo tako dobro urejeno, da so delo v 18 dneh dogotovili. Čez mesec dni so podrli oporno lesovje, in pokazalo se je, da se je znižal vrh obloka le za nekaj *mm*.

Par minut pozneje zagledamo goriški grad in samostan na Kostanjevici in vlak zropota na veliko postajo v Gorici.

Vožnja iz Gorice v Trst.

Obstoječa proga južne železnice je za nekaj kilometrov krajša nego nova državna med Gorico in Trstom; razen tega se vzdiguje ta na skoraj dvakrat višjo točko nego prva, namreč na 322 *m* v bližini Repentaborja proti 167 *m* južne železnice v Nabrežini. Zveza obeh mest bode torej po novi progi boljša le, ako bode vozil tod kak brzovlak, ki se na poti ne bode ustavljal tolikokrat (ali sploh ne) kakor vlaki na južni železnici.

Tik goriškega kolodvora je 230 *m* dolg predor skozi Kostanjeviški grič. Blizu Št. Petra se shaja nova proga s staro iz Gorice v Ajdovščino, ki so jo porabili v dolžini 7·9 *km* in na kateri sta dve postaji, Volčja draga in Prvačina. Nekaj sto metrov dalje se odstranja nova železnica na desno, gre skozi 160 *m* dolg prekop, drži čez Vipavo po železnem, 50 *m* dolgemu mostu in zapusti slednjič Vipavsko dolino, vzpenjajoč se po levem brdu Branice strmo navzgor. Ko prevozimo še kratek predor in 56 *m* dolg viadukt, dospemo na kolodvor v Rihenbergu, ki leži na zelo strmem rebro, tako da je bilo treba izkopati in nasuti nad 120.000 *m*³ zemlje.

Krasen je odtod kakor tudi že na poti pogled na siva in strma rebra Trnovskega pogorja. Mogočno se vzdiguje iz mikavne Vipavske doline, poraslo na temenih in vrhovih z modrozelenim gozdom. To je slika, ki spominja na visoke planine, saj znaša tudi razmerna višina med dolino in vrhovi več nego 1000 *m*. Kakor naj bi nihče ne zamudil občudovati znamenitega in nenavadnega razgleda s Sv. Gore pri Solkanu, naj bi tudi ne opustil posetiti Trnovskih višav in šum. Trnovo, ki leži še na hribovju tik gozda, je kaj pripravno izhodišče za razne ture. Odtod greš lahko h gozdarski hiši v Krnici, 985 *m* visoko nad morjem, odkoder vidiš vso Vipavsko dolino, ves Kras, nedogledno morje, Furlanijo, skratka: kjer leži pred teboj naravni zemljevid vse dežele! Ali pa poležeš na ta ali oni vrh sredi morja dreves — kako obsežen je razgled šele od tam! Od Triglava do Adrije, od Furlanske planjave notri do Kranjske dežele šviga vid; kako veličastna slika! In nič manj zanimiva ni hoja skozi šumo med vitkimi jelkami, visokimi bukvami, in košatimi hrasti. Da, tako drevje je raslo povsod na sedaj golem Krasu v davnih, davnih časih! —

Vlak sopiha naprej čez 60 *m* dolg viadukt, potem po visokem nasipu v 119 *m* mereč predor. Temu sledi drugi, dolg 200 *m*, in kos proge, ki je na zelo visečem brdu podprta z visokim zidovjem. Na vzhodu vidimo sedaj značilno obliko Nanosa, dolg, visok hrbet, odrezan na eni strani s strmimi stenami. Prevozivši še dva prekopa s 170 *m*, oziroma 530 *m*, smo na postaji Sv. Danijel - Kobdilj in na planoti pravega Krasa, po katerem drdramo čez velikanske nasipe iz kamena in skoz globoke vreze na postajo Dutovlje-Skopo. Skoz 455 *m* dolg predor drži potem proga v dolino Repentaborja, dalje teče skoz 600 *m* mereč prekop in čez železen most na visokem nasipu preko proge južne železnice, in kmalu smo na postaji na Opčinah. Še enkrat pogledamo na golo, kamenito kraško krajino, polno holmcev in dolin, ki tudi ni brez lepôt, še

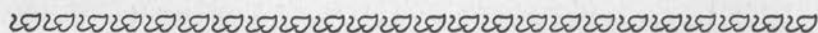
enkrat pozdravimo daljne sive Julijske planine, strmi Krn in mogočni Kanin, in že nas sprejme žrelo 1050 *m* dolgega Opčinskega predora. V njem so naleteli pri gradnji na podzemeljske jame; čez eno drži tir po 21 *m* velikem mostu iz kamena. Po kratki vožnji v temini se zasveti izhod, vlak zdrdra na beli dan in glej — — — morje!

Neizmerna vodna plan leži pred nami, na obzorju se druži z nebom. Danes se razprostira v veličastnem miru, v modri barvi jasnega neba v brezkončno daljavo; jutri morda bode belkastosiva od razburkanih valov, ko bo bril ljuti sever z divjimi sunki raz hribovje. Vedno isto morje, in vendar kako različno vsakokrat, ko ga zopet gledaš! V bližini zremo na rdečkasto mesto, zastrto s soparom in napolnjenim z nekim čudnim enakomernim šumenjem. Zdi se kakor kaka morska pošast, ležeča leno na morskem obrežju in moleča svoje velikanske ude v širno vodovje — luka, kjer mrgoli od ladij, parnikov in človeškega življenja. V ozadju gledamo na modrikaste obali Istre. Na desni se vzdiguje štrmo obrežje in z vinogradi in vsakovrstnim južnim rastlinjem obraslo rebro Krasa do Devinske skale in daljne Laške planjave, ki se razprostira kot črnkasta pega do izliva Soče in še dalje proti Benetkam. Nad njo se svetijo večne gore, Beneške planine in Tirolski Dolomiti. Zri in uživaj!

A le prehitro nas loči hiteči vlak od krasne panorame, ki se je prikazala tako nenadoma. Zaviralnice škripljejo, vozimo se tako strmo navzdol, da je padec skoraj čutiti. Z ogromnim ovinkom objema proga mesto. Črez 86 *m* dolg viadukt izginemo dvakrat za 486 in 696 *m* dolžine pod zemljo. Povsod imamo vmes pogled na vedno bolj in bolj od spodaj se bližajoče mesto. Po visokih nasipih in črez mogočno podporno zidovje se peljemo na 130 *m* dolg kamenit most in v tretji, 1270 *m* mereč predor pod Lovcem; kmalu potem smo na predzadnji postaji v Rocolu. Za njo je še 400 *m* dolg prekop Sv. Jakoba, za katerim se združi naša proga s staro železnico iz Trsta v Herpelje. Malo minut pozneje drdramo že nizko doli ob morju v novi, velikanski tržaški kolodvor. —

* * *

Videli smo na vožnji, ki je trajala le malo ur, reke in jezera, planine in planjave, hribovje in gričevje, doline in Kras, soteske in neskončno morje. Majhna si, a krasna, slovenska domovina!

DRUŠTVENE VESTI.

Novi člani. Cerkljanske podružnice: Kenda Josip, učitelj v Polubinj. Štucin Martin, trg. sotrudnik v Novem mestu. — Kranjske podružnice: Bučar Josip, profesor. Sušnik Anton, profesor. Kummra Iv., jurist. Polak Fanči. (Vsi v Kranju.) Dr. Šmid Valter, muz. kustos v Ljubljani. Dornik Viktor v Trziču. — Podravske podružnice: Rant Hubrt, c. in kr. vojaški kurat v Mariboru. — Posavske podružnice: Kunej Benj., tajnik Breške posojilnice in načelnik Posavske podružnice. Dr. Strašek, okrajni zdravnik. Ivanetič I., c. kr. tajnik pri okrajnem glavarstvu. Dr. Benkovič, odvetnik. Levak And., veleposestnik. Balon Mih., veleposestnik. Lipej Fr., trgovec. Supan, učitelj. Polanšek N., pek. (Vsi v Brežicah.) Dr. Schmirmaul, okrožni zdravnik. Kacjan Fr., c. kr. poštar. Jankovič Pet., učitelj. (Vsi v Rajhenburgu.) Smole Lud., trgovec. Simončič Franc, hotelnik. Starkl Krist. trgovec. (Vsi v Selnici.) Jurko Baz., nadučitelj v Razboru pri Loki. — Soške podružnice: Urbančič Josip, nadučitelj v Biljah. Pavlica Ulrih, učitelj v Bukovici. Vižintin Rudolf, nadučitelj v Renčah. Schaup Ernst, c. kr. telovadni učitelj v Kopru. Benič Moric, učitelj v Št. Mavru. Orel Rihard, učitelj v Višnjeviku. Umek Fran v Kobaridu. Drufovka Rudolf, trgovec. Božič Jakob, c. kr. poštni oficijal. Dr. Janc Igor, odv. koncip. Gvaiz Ant., c. kr. profesor. Sivec Ivan, c. kr. vadn. učitelj. Košnik Ivan, c. kr. prof. na realki. Kovačič Jos., c. kr. sodni svetnik. Černetič Davorin, trgovec. Breščak Anton, trgovec. Rovan Jos., trgovec. Kregau Albin, trgovec. Draščik Karel, trgovec. Mastnjak Martin, c. kr. prof. Cigoj Fran, stud. iur. (Vsi v Gorici.) Andrejčič Feliks, pom. uradnik. Gorjup Leopold, pom. uradnik. Nosič Juri, brivec. Brenčič Anton, sedlar. (Vsi v Tolminu.) — Tržaške podružnice: Boltar Herman, železn. uradnik v Rojanu. Gabrijelčič Josip, železn. uradnik v Nabrežini. Novak Andrej, sodni praktikant v Trstu. — Ajdovsko-Vipavske podružnice: Bratina Janko, filolog na Otlici. Franke Fran, vikar v Oseku. Jelšek Amalija, učiteljica v Dornbergu. Križman Ignac, nadučitelj v Dorbergu. Merljak Fran, nadučitelj v Batujah. Vodopivec Vinko, kaplan v Črničah. — Ziljske podružnice: Dr. Brenc Ljudevit, finančni koncipist v Celovcu. Zupančič Franc, geometer v Beljaku. — Akademiskega krožka v Pragi: Hacin Josip, cand. phil., Čuk Zmagoslav, stud. tehn. v Pragi.

XIV. občni zbor osrednjega društva se je vršil dne 21. t. m. v Narodnem domu v Ljubljani v navzočnosti vsega odbora in 26 članov. Pričujoč je bil tudi načelnik Savinske podružnice g. Fr. Kocbek. Zborovanje je bilo jako živahno in je trajalo preko polnoči.

Društveni načelnik g. profesor Fr. Orožen je pozdravil častiti zbor in še posebej častnega člana g. Fr. Kocbeka iz Gornjega grada, ki se je edini izmed nvanjih članov udeležil zborovanja. V nadaljnjem govoru se je spoštljivo spomnil lani umrlih osmih članov, katerim v čast so vsi udeležniki vstali, ter na kratko omenil velikega napredka slovenske turisticke, zlasti na Primorskem, kjer vrla Tržaška podružnica razkriva nove krasne podzemeljske jame. Končno je izrekel srčno zahvalo vsem podpornikom in prijateljem Slov. plan. društva, proseč jih še nadaljne naklonjenosti.

Nato je podal društveni tajnik g. Josip Hauptmann poročilo o društvnem delovanju l. 1905., ki slove:

Čast mi je, v imenu osrednjega odbora Slovenskega planinskega društva slavnemu občnemu zboru poročati o društvnem delovanju v letu 1905.

Moje poročilo bo le nekak splošen in skupen pregled našega delovanja, kajti odveč bi bilo navajati tu vse podrobnosti, ker je odbor itak vse važnejše in znamenitnejše točke svojega delovanja priobčeval v društvenem glasilu »Planinskem Vestniku«.

Veseli nas, da tako kakor druga leta tudi letos lahko poročamo, da je društvo tudi to poslovno leto lepo napredovalo in vsestransko uspešno delovalo.

Konec leta 1905. je imelo vse društvo 2483 članov, torej za 306 več nego prejšnje leto. Teh članov je pripadalo osrednjemu društvu 605, podružnicam pa 1878.

Žalostni se spominjamo, da nam je nemila smrt tudi v preteklem letu vzela osem zvestih članov, in sicer: gospo Fani Orožnovo, soprogo našega društvenega načelnika, Ivana Resmana, postajnega načelnika, dr. Jerneja Glančnika, odvetnika v Mariboru, Jana Vávru, profesorja v Ljubljani, Leopolda Jerana, trgovca v Ljubljani, Zvonimira Zora, nadzornika deželne naklade v Ljubljani, Viktorja Naglasa, tovarnarja v Ljubljani, in prof. dr. Gregorija Kreka, dvornega svetnika v Ljubljani.

V poslovnem letu je imel odbor 48 sej, v katerih je razpravljal in rešil 794 vlog in dopisov.

Dne 25. novembra je odbor priredil poučno-zabaven večer, na katerem je predaval društveni načelnik gospod profesor Orožen o prvem veleturistu Valentinu Staniču, dne 23. decembra pa je predaval gospod profesor Zupančič o Gorjancih. Dalje je odbor priredil dva skupna izleta, in sicer dne 13., 14. in 15. avgusta večji izlet v Vrata v Aljažev dom, na Razor in na Triglav, dne 18. junija pa k otvoritvi Kadilnikove kočice na Golici. Poleg tega pa se je odbor udeležil tudi izletov in drugih priredb naših podružnic. Dne 29. aprila se je vršila razstava slik društvenih amater-fotografov, ki je pokazala lep napredek društvenih članov v tej stroki. Kot jako veliko in vsestransko uspelo prireditvev naj omenim tudi planinskega plesa, ki smo ga priredili dne 1. februarja preteklega leta in ki je gotovo vsem udeležnikom še v prijetnem spominu. Ta priredba nam je donesla 2446 K 67 h čistega dobička.

Kar se tiče odborovega delovanja v naših planinah, nam je omeniti, da smo tudi to leto uporabili vse svoj delavne in gmotne moči v pospešitev slovenske turistike. Navesti hočem le nekatere važnejše naprave, ki smo jih izvršili v preteklem letu. V Vratih pri Aljaževem domu smo svet zagradili in planirali ter napravili basen za kopanje. Uravnali smo tudi gredice za nasade. Na Kamniško sedlo smo izpeljali po načrtu in pod vodstvom našega častnega člana gospoda prof. dr. Frischaufa krasno in velevažno pot, ki je osobito za novo kočico na tem sedlu velikega pomena. Za izvršitev te poti gre gospodu dr. Frischaufu, ki je tudi financiranje te naprave sam izvedel, največja zahvala. S Črne prsti v Bohinju smo napravili novo pot čez Visoki vrh ob vrhovih Razora mimo obeh Raskovcev na Rodico. Nadaljevali in dokončali smo naprave, ki smo jih predlanskim zasnovali v Trentskem pogorju; to so vsestranske zveze iz Vrat in iz Trente na Triglav, na Razor, na Jalovec i. dr. Na Šmarni gori smo dali, ko smo si pridobili potrebno dovoljenje, posekati drevje, ki je oviralo najlepši razgled proti Triglavskemu pogorju, ter tudi poravnali skalovje ob gostilniškem poslopju. Na tem imenitnem razgledišču postavimo še mizo in klop. Na Kumu, kjer ni dobre pitne vode, smo sklenili popraviti vodnjak. Za to nam bo visoki deželni zbor dal primeren prispevek, ko bo deželni tehnik pregledal in odobril dotični načrt.

Na Klausenstein pri Zidanem mostu, s katerega je krasen razgled, smo dali napraviti, oziroma popraviti pot. Trta in planinske cvetice, ki so tam zasajene, dobro uspevajo. Tudi spominsko knjigo smo tam razpoložili. Vse zasluge za te naprave gredo našemu članu gospodu Lauterju. Za Kadilnikovo kočo na Golici je osrednji odbor preskrbel vso opravo. Sklenili smo in vse potrebno ukrenili, da se Orožnova koča na Črni prsti že tekoče leto razširi. Napravi se namreč še ena soba v pritličju in ena v podstrešju. Tudi se nam je posrečilo, urediti zemljiškoknjžno stanje glede sveta, na katerem stoji ta koča; to je bilo zaradi tega zelo težavno, ker je bil svet, ki smo ga kupili, vpisan na 112 solastnikov. Poleg navedenih naprav pa smo nadelali, popravili in izboljšali mnogo steza in potov, jih na novo zaznamovali in mnogo potov in steza opremili z napisnimi tablami in kažipoti itd.

Naše planinske kočice smo vzdrževali in opravljali v najlepšem redu. Promet v njih raste od leta do leta in upamo, da bodo te naše naprave tudi gmotno vedno lepo uspevale. Vzdrževali smo tudi to poslovno leto vremenski opazovalnici na Kredarici in na Sv. Joštu.

Med letom je odbor marljivo zbiral podatke o vseh naših zaznamovanih potih, da izda zaznamek o njih.

Pospeševali smo slovensko turizmo in vzbujali zanimanje za naše kraje tudi na druge načine. Dopisovali smo v razne domače in tuje liste o društvenem delovanju, o naših napravah in o krasotah naše domovine. Za ilustrovanega vodnika po državni železnici smo dali mnogo važnih podatkov, nepravilnosti popravili in poskrbeli za knjigo primernih slik o naših napravah in krajih.

Naše glasilo »Planinski Vestnik« izdajamo še vedno, ker ga čita slovensko občinstvo rado in z velikim zanimanjem. Ž njim obveščamo obširne kroge in tudi naše znance in prijatelje v inozemstvu o našem delovanju. Zanimivi spisi splošno ugajajo in pridobivajo našemu društvu simpatije čitateljev. Našim članom, raznim društvom, uredništvom mnogih listov in drugim korporacijam pošiljamo naš list brezplačno. Razpošiljamo ga sedaj redno nad 2400 izvodov. Ni dvomiti, da je list za naše društvo in za naše delovanje velika reklama in velike važnosti. Za to izrekamo na tem mestu vsem sotrudnikom najtoplejšo zahvalo, obenem jih pa prosimo nadaljne naklonjenosti.

Za mednarodno panoramo so nam izdelali naši društveni amaterfotografi eno serijo slik, s katero gotovo po širnem svetu zaslove naši kraji.

Tudi glede gorskih vodnikov je storil osrednji odbor važen korak. Ker je gorsko vodništvo v naših krajih, osobito na Gorenjskem, kjer se v kratkem otvori nova železnica, pomanjkljivo, je namreč sklenil poskrbeti, da se število vodnikov pomnoži, in sicer s takimi mladeniči, ki bodo imeli vse za vodniški posel potrebne lastnosti in zmožnosti in ki bodo tudi v narodnem oziru zanesljivi tako, da bodo pospeševali in podpirali delovanje in težnje Slovenskega planinskega društva. Najprvo se je pismeno obrnil na dotična županstva, na društvene podružnice in na društvene zaupnike s prošnjo, da mu naznanijo mladeniče, ki imajo za ta posel potrebne zmožnosti in veselje in ki so v vsakem oziru zanesljivi. Došlo nam je mnogo ponudb. Osrednji odbor si je izbral po svojem prepričanju in po došlih informacijah 20 ponudnikov, in sicer štiri iz Mojstrane, tri z Bohinjske Bistrice, dva iz Rateč, dva iz Kranjske gore, tri iz Boh. Srednje vasi, enega iz Gorij, enega z Bleda, enega iz Žirovnice, enega iz Begunj, enega iz Stahovice

pri Kamniku in enega iz Luč na Stajerskem. Letos pa jih je poklical v Ljubljano na vodniški tečaj, ki se je vršil marca meseca. O tečaju in o nadaljnjih korakih bo osrednji odbor v kratkem poročal v »Vestniku«.

Na prošnjo c. kr. okrajnega glavarstva v Radovljici je osrednji odbor pregledal novo tarifo za gorske vodnike, o njej povedal svoje mnenje in obenem predlagal, naj se sprejmejo v novo izdajo pravilna slovenska imena krajev in vrhov.

Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem je ob svoji ustanovitvi prosila naše društvo, naj podpira njene namere. Ustanovitev prekornostne zveze je osrednji odbor pristrčno pozdravil in svoje sodelovanje radevolje obljubil. V zveznem odboru je tudi en član našega osrednjega odbora.

Osrednji odbor se je z nekaterimi drugimi svojimi člani udeležil slavnostnega odkritja Prešernovega spomenika.

Ko sta se v preteklem letu naša člana gosp. dr. Kušar in njegova gospa soproga preselila iz Ljubljane v Kranj, jima je osrednji odbor v iskreno priznanje zaslug za slovensko turistikó priredil časten večer.

Starosta slovenskih turistov, gospod France Kadilnik, je praznoval dne 21. oktobra lanskega leta osemdesetletnico zdrav in čil. Še pred tem dnevom se mu je poklonila deputacija osrednjega odbora in mu čestitala na izrednem slavlju. Naznanila mu je obenem, da mu nameravamo prirediti časten večer. To prireditvev pa je slavljenec izrečno odklonil; vsled tega se je odbor z najboljšimi prijatelji slavljencevimi sešel v gostilni pri »Belem volku«, kamor zahaja slavljenec že skoraj 50 let, ter ga tam primerno počastil.

O naših podružnicah in njih delovanju nam je omeniti, da sta se v preteklem letu ustanovili dve novi podružnici, in sicer podružnica v Litiji in Posavska podružnica s sedežem v Sevnici. Slovensko planinsko društvo ima sedaj 16 podružnic in večina njih prav lepo napreduje in uspeva. Nekatere so v manj ugodnih razmerah, a tudi te se vrlo trudijo za slovensko turistikó. Iz poročil, ki smo jih v »Planinskem Vestniku« nekaj že priobčili, nekaj jih pa še bomo, je razvidno njih delovanje v preteklem letu in lepi načrti, ki jih nameravajo še uresničiti.

Iz tega kratkega poročila blagovoli slavni občni zbor razvideti, da je osrednji odbor s skromnimi sredstvi primeroma mnogo storil v korist slovenske turistikó in da je bilo njegovo delovanje zelo uspešno.

Da pa smo mogli toliko storiti in doseči, je bilo treba vsestranske podpore. V čast si lahko štejemo, da smo imeli pri vseh merodajnih faktorjih mnogo zaslonbe, podpore in simpatij. Pri vsaki priliki se je osrednji odbor hvaležno spominjal teh društvenih prijateljev in dobrotnikov, a tudi danes na tem mestu jih iskreno zahvaljujemo za njih požrtvovalnost, sodelovanje in naklonjenost. Naj navedemo le nekatere javne darovalce: visoki deželni zbor nam je za leta 1902., 1903., 1904. in 1905. naklonil prispevek v znesku 4000 K; mestna občina ljubljanska je priznala tudi za leto 1905. redno podporo v znesku 600 K in za nabavo stereoskopnega fotografskega aparata izredno podporo 200 K; visoko c. kr. železniško ministrstvo nam je darovalo v priznanje zaslug za pospeševanje prometa tujcev znesek 300 K; g. Ivan Mankoč iz Trsta je podaril za poravnavo vsled neke tožbe vsoto 350 K; g. France Kadilnik je podaril za notranjo opravo Kadilnikove kočice na Golici znesek 200 K; Zveza slovenskih kolesarjev je podelila znesek 100 K, neimenovanec znesek 100 K. Še posebej moramo omeniti s hvaležnim srcem, da je naše

narodno ženstvo krepko in izdatno podpiralo delovanje našega društva. Torej tudi tem iskrena naša zahvala na tem mestu!

Čaka nas pa še mnogo važnega dela. Da bo naše društvo tudi v prihodnje zmagovalo potrebno in odgovorno delo, potrebovalo bode tudi poslej dosedaj našemu društvu izkazane dobrote in pomoči. Zato prosi osrednji odbor Slovenskega planinskega društva vse svoje člane, prijatelje in činitelje ter dobrotnike, da nam ostanejo še dalje naklonjeni in da pridobijo še druge za našo prekornostno slovensko planinsko stvar.

Tajnikovo poročilo je občni zbor pohvalno odobril.

Društveni blagajnik gosp. dr. Vladimir Foerster je potem poročal o denarnem prometu in gospodarstvu osrednjega društva.

Podrobni račun je naslednji:

Dohodki				Stroški			
		K	h	K	h	K	h
1	Članarina:						
	a) rednih članov . . .	3487	—				
	b) ustanovnikov . . .	120	—	3607	—		
2	Planinski Vestnik:						
	a) naročnina . . .	90	20				
	b) inserati . . .	344	—				
	c) prispevki podružnic .	647	74	1081	94		
3	Prodaja društvenih zalog:						
	a) razglednic . . .	30	—				
	b) tiskopisov . . .	43	30				
	c) društvenih znamenj .	355	25	428	55		
4	Darila in podpore . . .			2619	80		
5	Volilo Ivana Rodeža . .			1779	—		
6	Planinski ples . . .			7466	77		
7	Najeto posojilo . . .			2000	—		
8	Izterjane terjatve . . .			891	42		
9	Obresti od naloženega denarja . . .			64	91		
10	Podnajemščina od društvene sobe . . .			40	—		
11	Koče:						
	a) Orožnova . . .	497	96				
	b) Triglavska . . .	2251	80				
	c) Aljažev dom . . .	3901	42				
	d) Kadilnikova . . .	19	80	6670	98		
	Skupaj . . .			26.650	37		
1	Primanjkljaj iz 1. 1904 . . .					1668	55
2	Upravni stroški . . .					1284	52
3	Nakupi:						
	a) knjig . . .					24	76
	b) fotograf. aparata . . .					203	85
	c) društ. znamenj . . .					220	—
	d) sveta v Trbiščini . . .					119	—
	Skupaj . . .						567 61
4	Pota:						
	a) markacije . . .					199	29
	b) gradnja pota na Jalovcu . . .					546	91
	c) gradnja pota na Kriške pode . . .					214	58
	d) gradnja pota s Črne prsti na Rodico . . .					153	—
	Skupaj . . .						1113 78
5	Koče:						
	a) oskrbovanje Orožnovne kočice . . .					470	80
	b) Aljažev dom: oskrbovanje . . .					2835	49
	nov inventar . . .					2012	83
	c) oskrbovanje Triglavske kočice . . .					1368	10
	d) oprava v Kadilnikovi koči . . .					2221	65
	e) poprava kočice na Lisci . . .					42	38
	f) zavarovalnina . . .					168	89
	g) davki . . .					31	99
	Skupaj . . .						9152 13
6	Kamniški podružnici izplačano Rodetovo volilo . . .						1771 50
7	Vrnjena posojila . . .						2800 —
8	Obresti . . .						455 35
9	Dana posojila . . .						668 16
10	Planinski Vestnik . . .						2053 10
11	Stroški II. plan. plesa . . .						4930 26
	Skupaj . . .						26.464 96

Preostanek v blagajni konec leta je znašal 185 K 41 h.

Koče so donesle čistega dobička, in sicer:

Orožnova kočica na Črni prsti	27 K 16 h
Triglavska kočica na Kredarici	883 „ 70 „
Aljažev dom v Vratih	1065 „ 93 „
skupaj . . .	1976 K 79 h

Aktivno premoženje osrednjega društva obstoji :

iz hranilne vloge	11 K — h
iz blagajničnega prebitka iz l. 1905.	185 „ 41 „
iz pisarniškega inventarja, knjižnice, društvenih znakov, klišejev, meteorologičnih instrumentov, fotografskega stereoskopskega aparata in razglednic v vrednosti	3238 „ 40 „
iz koč v vrednosti	34.000 „ — „
iz posestev vrednih	759 „ — „
iz stoječega lesa v Zg. Krmi vrednega	900 „ — „
iz vodovoda v Vratih v vrednosti	1400 „ — „
skupaj	40.493 K 81 h

Pasiva osrednjega društva znašajo :

a) v neplačanih računih	4479 K — h
b) v hranilničnih posojilih	10.000 „ — „
skupaj	14.479 K — h

Proti aktivom v znesku . . . . . 40.493 „ 81 „

je torej čiste imovine . . . . . 26.014 K 81 h

Ob primeri s čisto imovino, izkazano za leto 1904. z . . . . . 20.499 „ 85 „

se kaže, da se je pomnožilo premoženje l. 1905. za . . . . . 5514 K 96 h

Društvena revizorja gospoda Henrik Lindtner in Ivan Mejač sta našla račune v redu in predlagala njih odobritev.

Občni zbor je odobril račune ter zahvalil g. blagajnika za lepo in razvidno sestavljeno poročilo. (Konec prih.)

Češke podružnice IX. občni zbor se je vršil dne 23. februarja v Pragi ob predsedovanju g. prof. dr. Chodounskega. Iz letnega poročila posnemamo, da je štela podružnica lani 548 članov (31 ustanovnikov, 517 rednih). Delovanje je merilo na to, da se je obnovilo in dopolnilo značenje stez, da so se dopolnile in premenile napisne tablice s kovinskimi. Pot k Češki koči se je opremila tudi s posebnimi značkami, ki kažejo vsakih 100 m višino. Dogradila se je na Jezerskem promenadna senčna pot ob Jezerskem potoku, najvažnejši čin pa je zgradba pota na vrh Babe v Jezerskem pogorju, ki je nemalega pomena za zaokroženje sistema gorskega delovanja podružnice na Jezerskem. Zgradila se je tudi zveza od Jezerskega vrha preko Zelenega in Golega vrha na Jenkovo planino in je osigurana s tem izvršitev steze, ki vodi po višinah od ceste čez Jezerski vrh tja na Vodine. Znamenito to pot je nazvala podružnica »Praško stezo«. Letošnje leto namerava izvršiti podružnica stezo z Vodin, ozir. od Jezerskega sedla naravnost na Rinko, nadalje pa zgraditi bližnjice pod Rjavim plazom k Žrelu, da ne bo treba več kakor sedaj gubiti višine. Glede na otvoritev Kamniške koč se zgradi zveza od Savinskega sedla na Kamniško sedlo. — Svojim članom je izposlovala podružnica pri potovanju na ladjah avst. Lloyda ob dalmatinskem obrežju 20 % znižanje voznine proti izkaznici, opremljeni s fotografijo. Ogrsko-hrvatska parniška družba priznava pravico do vožnje v I. razredu proti plačilu II. razreda družbam petih članov. — Izmed predavanj je omeniti predavanje Em. Dvořáka »Zakopane, poljske in slovaške Tatre«, dr. Boh. Frante »O Dolomitih«, ing. I. Plischkeja, »O skupini Ortlerja in Oetztsalskih planin«, dr. Chodounskega »O Ojstrici« in dr. V. Dvorskega »O skupini Razona«. Pri vseh teh predavanjih se je pojasnil predmet s projiciranjem zračnih slik. Glede na pomen, ki ga je pripisovati predavanjem, je sklenila podružnica, da priredi kakor v Pragi v bodoče tudi v drugih večjih

čeških mestih enaka predavanja. — Dohodkov je imela l. 1905. podružnica 5038 K 93 h, akademiški krožek pa 1171 K 37 h, skupaj 6210 K 30 h; izdatkov je imela podružnica 4933 K 46 h, akad. krožek 430 K 65 h, prebitka je bilo torej 846 K 19 h. Za gradnjo potov in markacijo se je izdalo 1053 K 83 h. Podružnično premoženje izkazuje aktiv 14.467 K 15 h, pasiv pa 10.976 K, čiste imovine je torej 3491 K 16 h. Ves čas svojega obstoja je imela Češka podružnica dohodkov 55.794 K 44 h, stroškov pa 55.035 K 77 h. Izdalo se je pa za pisarniške potrebščine 2595 K 40 h, za predavanja in veselice 3265 K 9 h, za knjižnico 377 K 2 h, za zalogo knjig 10.475 K 47 h, za Češko kočo 28.727 K 79 h, za gradnjo potov in markacijo 6456 K 86 h.

Za dobo prihodnjih treh let so bili izvoljeni v odbor gg.: dr. B. Franta, ravnatelj K. Hrazánek, prof. dr. K. Chodounský, svetnik L. Mareš, dr. St. Prachenský; namestniki so: dr. V. Dvorský, dr. O. Laxa, dr. Vl. Růžička.

Na predlog dr. Růžičke je sprejel občni zbor predlog, naj stopi podružnični odbor z osrednjim odborom Slov. plan. društva v dogovor, da bi prirejal osrednji odbor svoje občne zборе poletni čas in da bi skliceval shode delegatov vseh društvenih podružnic na skupno posvetovanje.

Posavske podružnice l. občni zbor se je vršil dne 11. februarja t. l. v prostorih g. Unšulda v Rajhenburgu. Začasni načelnik g. B. Kunej je pozdravil došle člane in goste ter v svojem govoru izrazil sožalje o prebridki izgubi dosedanjega načelnika g. notarja Veršeca. Nadalje je poročal tajnik g. B. Jurko o delovanju pripravljalnega odbora in vobče o dosedanji zgodovini »Jurkove koč«. Njegovo poročilo je obsegalo tudi dosedanje letne račune o tej koči. Nato je bila volitev odbora. Na predlog g. dr. Benkoviča se je izvolil dosedanji pripravljalni odbor, namesto umrlega notarja Veršeca pa Kristjan Starkl v Sevnici, ki je prevzel blagajništvo. (Odbor smo naznanili že v 3. št. na str. 45.) — Občni zbor je sklenil napraviti klet pod kočo na Lisci in je poveril vso zadevo tajniku g. Jurku. Sklenil je dalje, da je prirediti letos dva izleta na Lisco.

Ziljske podružnice občni zbor je bil dne 18. t. m. v Celovcu pri g. Čavzniku. Zbor je otvoril zaslužni član in tajnik, obenem blagajnik, gosp. Al. Knafelc s pozdravom zbranih 20 članov in poročal potem o podružničnem delovanju. Podružnica je napredovala v tem, da je dosegla lani visoko število članov, t. j. 63, drugače pa je žal počivala. Izrekel je svoje opravičeno mnenje tudi o odborovem delovanju v tem in v preteklih letih, in sicer da je odbor prav po koroškem običaju »lei lassen« z malimi izjemami spal sladko planinsko spanje. Ker pa se je kakor vsa Koroška tudi naša podružnica vendarle začela gibati, se je odločil predlagati, da se mora podružnica preosnovati v »Koroško podružnico« s sedežem v Celovcu in v ta namen sestaviti tudi delaven odbor. Kot blagajnik je nadalje poročal tudi g. A. Knafelc, da je imela podružnica 1905. l. 815 K 18 h dohodkov in 145 K 30 h izdatkov, torej 669 K 88 h preostanka. Nato je naš iz Ljubljane v Celovec preselivši se član gosp. dr. J. Oblak z izbranimi besedami opisal krasoto naših lepih slovenskih koroških krajin ob znožju Karavank, skozi katere v kratkem steče nova železnica, ki bode imela kakor vsaka druga važen vpliv na razvoj turizma. Obenem pa je tudi opomnil, da se za zdaj domalega ni nič poskrbelo za zaznamovanje potov v različne kraje v ravnini in na krasne vrhove ter za slovenske napise. Drugače postopa nemško planinsko društvo: z največjo hitrostjo zaznamuje pota, napravlja napise in postavlja načrte ob

železničnih postajah. Z ozirom nato je g. dr. Oblak predlagal, naj se še danes izvoli pododbor, ki mu bo naloga, s pomočjo, oziroma z navodili in nasveti osrednjega odbora rešiti, kar se da še rešiti. Zaznamuje naj vsa važnejša pota in napravi ob progi nove železnice tablice s slovenskimi napisi in tako vsaj deloma ohrani tudi na zunaj slovenski značaj našega Roža. G. govornik je pritr dil, da se podružnica preosnuje v Koroško podružnico, ki pa naj se sčasoma razdeli v zgornjo in spodnjo Koroško podružnico. Oglasilo se je še več gospodov članov, ki so izgovorili marsikako dobro misel in jo priporočali. Sklenilo se je, da se preosnuje Ziljska podružnica v Koroško podružnico s sedežem v Celovcu. Izvolil se je tudi pododbor, ki mu bo delovati po zgoraj omenjenem predlogu. V tem pododboru so gg.: A. Knafelc v Beljaku, dr. J. Oblak v Celovcu, Z. Novak v Sinči vasi, I. Mahrhofer v Pokrčah, dr. Hudelist v Velikovcu, dr. Brenc v Celovcu, kot namestniki: Iv. Koželj in Valt. Jug v Celovcu ter g. Vatr. Stangl v Šmihelu nad Pliberkom.

Kranjskogorske podružnice občni zbor za l. 1905. se je vršil dne 1. aprila t. l. ob treh popoldne v Hkavčevi gostilni na Javorniku ob primerni udeležbi planincev. Osrednji odbor je zastopal odbornik deželni tajnik g. Franc Korošec. Načelnik g. Karel Višnar je, otvorivši zborovanje, z obžalovanjem omenil, da se je število podružničnih članov zmanjšalo. Poročilo tajnikovo in blagajnikovo se je odobrilo. Delovanje podružnično je bilo v preteklem letu osredotočno na Golico, kjer se je dogotovila Kadičnikova kočja in izročila svojemu namenu. Odbor bode tudi v letošnji sezoni obračal na oskrbovanje te kočje vso pozornost in gledal, da bodo turisti v vsakem oziru zadovoljni. Pri slučajnostih se je razvil živahen razgovor o tem, kako bi bilo mogoče povzdigniti zanimanje za podružnico in pomnožiti število članov. Odboru se je zlasti priporočalo, naj prireja večkrat skupne izlete, kar bo gotovo vzbujalo zanimanje za turistiko.

Prof. dr. Joh. Frischaufu v zadostilo za nečuvane napade je občni zbor Slov. plan. društva dne 21. t. m. soglasno izrazil svoje popolno priznanje in spoštovanje. Besedilo tega priznanja, katero je predlagal gospod Anton Trstenjak, slove: Zastopniki slovenskega planinstva, zbrani na rednem občnem zboru »Slovenskega planinskega društva« dne 21. aprila 1906. l., se spominjajo zaslug, katere si je gospod profesor dr. Johannes Frischauf pridobil sploh v naši turistiki ter mu kot neustrašenemu boritelju istine na polju turistike in znanosti izrekajo svoje popolno priznanje in spoštovanje.

Tržaška podružnica priredi dne 6. maja velik celodnevni izlet na Trstelj, ki bo tudi pravi planinski shod, ker se ga udeležita tudi Ajdovsko-Vipavska in Soška podružnica. Odhod iz Trsta ob 6:7 zjutraj z vlakom južne železnice do Nabrežine, potem peš preko Gorjanskega, Lipe itd. Trstelj je mejnik našega Krasa in vinorodne Vipavske doline. Razgled s tega hriba je toli mnogovrsten in veličasten, da je težko najti njemu enakega. Nad vse krasna pa je pot črez „Železna vrata“. Na svidenje dne 6. maja na Trstlju!

Odbor Tržaške podružnice.

Soške podružnice odbor v Tolminu je sklenil prirediti naslednje skupne izlete: I. Dne 6. maja: iz Tolmina črez Ljubinj na Senico, odtod v Bačo, k Sv. Luciji in nazaj v Tolmin. Zbirališče na Tolminskem trgu. Odhod ob dveh popoldne. — II. Dne 20. maja: iz Tolmina preko Volč na ital. Sleme, v Klobučarje, za mejo v Livške ravni. Povratek po Kolovratovem grebenu skozi Kamnico v

Tolmin. Odhod s Tolm. trga ob šestih zjutraj. — III. Dne 10. junija: k izviri Tolminke skozi Zatoľmin v Polog. Odhod s Tolm. trga ob petih zjutraj. — IV. Dne 23. junija: na Kobilino glavo, kurit kres sv. Ivana. Prvi izletniki se snidejo ob petih popoldne (v soboto) na Tolm. trgu in odrinejo mimo Ljubinskih ravni na vrh. Gori se zažge velik kres. Izletniki prenoče v senikih pod vrhom ter počakajo drugih, ki ne bi utegnili že v soboto od doma. Ti se napotijo iz Tolmina v nedeljo zjutraj ob štirih. Potem zopet skupno na vrh, kjer bo skupna „pogrnjena“ iz nahrbtnikov. Povratek v Tolmin preko Ljubinja. — V. Dne 8. julija: k izviri Zadlašice skozi Zabiške ravni, potem čez hrib v Čadrg in v Tolmin. Odhod iz Tolmina ob šestih zjutraj.

Izleti se bodo vršili le ob lepem vremenu. Kake izpremembe se pravočasno objavijo.

Izlet na Boč priredi Podravska podružnica v nedeljo dne 6. majnika. Odhod iz Poličan ob osmih zjutraj čez Sv. Miklavž. Z Boča pojdejo izletniki v Studenice, kjer se sklene, kako naj se koča na Boču prenapredi, oziroma popravi. Raz Boč je mičen razgled, železniška zveza je ugodna, zato pričakujemo obile udeležbe. Samo ob skrajno neugodnem vremenu se preloži izlet za en teden. Že danes poudarjamo, da se ne bomo več ozirali pri prireditvah izletov na razne veselice in druge ugovore. Vsled takih ozirov nismo lani napravili nobenega skupnega izleta. Ako se udeležijo izleta pet oseb ali 50, to je vseeno, ker se ne ravnamo po natančno določenem programu, ampak se hočemo v prosti naravi tudi prosto gibati.

Prisrčne planinske pozdrave pošilja udeležnikom prvega izleta načelnštvo Podravske podružnice.

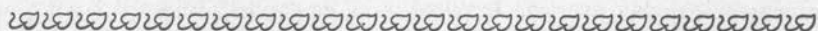
V Tolminu ima Soška podružnica nad 50 članov. Pač zelo častno število. Zelo veliko udov našega prekoristnega društva šteje tudi Sv. Lucija Živeli vrli Tolminci in Mostarji! Naj bi jih posnemali po vseh trgih in vaseh naše gorske Švice! Tudi goriški okraj se je pričel živahno gibati. Naprej za povzdigo našega planinstva!

Dr. Viktor Dvorský v Pragi, član odbora Češke podružnice in alpske družbe »Zelene Rote«, znamenit hribolazec in produktiven sotrudnik Alpskega Vestnika, se zavzema v št. 6. »Alpskega Věstnika« (marec 1906) v temperamentno pisanem članku »Nové tury« za propagiranje ideje, da bi se slovanski turisti energičneje lotili spoznavanja slovanskega gorovja s tem, da se poprimejo prvenških tur na doslej neobiskovane gore. Dr. Dvorský, ki je opravil v naših planinah že nekaj prvenških tur (glej Planinski Vestnik, letnik 1905, stran 214.), opozarja, da so bili večinoma Nemci, ki so razkrili naše gore, in da je bila nemška literatura, ki je prva in dolgo časa samo edina budila zanimanje za naše gorovje. Zadnji čas je, da se reši od naše strani, kar še ni zamujeno. Že segajo Nemci tudi na Balkan, ki ga je privzela neka dunajska tvrdka, katera zalaga sklad za alpinistiško razkritje tujega gorovja, v svoj program. Vendar je tu rešeno prvenstvo delovanja vsaj v glavnih potezah Slovanstvu, in to vsled prizadevanja prof. Jovana Cvijića in njegove družbe.

V naših planinah je proizvesti po dr. Dvorskega mnenju še nastopne prvenške ture: I. V Savinskih planinah: na Skuto z Vodin, na Kočno po grebenu od Velikega vrha, na Ojstrico in Planjavo naravnost iz Logarske doline. II. V Julijskih planinah (Viška skupina): na Mali Nebojs, na še neimenovane vrhe nad Zapragom, na Mojzesa, na Krniški vrh iz Trbiške

Krnice, na Strmo peč iz Doguske doline, na zapadni vrh Velikega Nebojsa, (v skupini Kaninski) na Jerevčeve police, na Umlec, na Veliki vrh iz Možnice, na Sneženi vrh, na Vratni vrh in Stedor, (v Mangaftski skupini) na vrhove Konjske škrbine, na Pelec in Srebrnjak v Bolškem Grintavcu, na Skalo, (v skupini Razora) na Riglico, na Rušico, na Ferdamano polico, na Lipnico, na Malo Ponco, na Špik iz Martulka, na zapadni Dovški Križ, na vzhodni Dovški Križ z Dovških podov, na Suhi plaz z Malega Dovga, na neimenovani vrh v koncu zadnjega Dovga, na Kolk iz Martulka v dolini Belega potoka, na Široko peč, na Goličico, na Kanceljne, na Grimled, dva južna vrha Planje, na Sovatno, na Splevto, (v Triglavskem pogorju) na vrhe nad Sedmerimi jezeri.

Naj bi vpoštevali naši planinci dr. Dvorskega poziv in naj bi obrodila njih vnema bogato literaturo o doslej še neznanih in zato tem večje zanimanje bodočih vrhovih! Bodri naj jih k takemu uspešnemu delovanju klic obupnosti, ki se glasi iz dr. Dvorskega spisa: Kaj je treba, da je vsekdar le tujec prvi na vsaki višini sovanskih gora?

Važno naznanilo.

»Providentia«, splošna zavarovalnica na Dunaju, katere glavni zastop za slovenske pokrajine je v Ljubljani v Sodnijskih ulicah št. 6, je vpeljala v korist hribolazcem in turistom posebno vrsto zavarovanja proti nezgodam ter vsled posredovanja glavnega zastopa v Ljubljani dovolila članom »Slovenskega planinskega društva« posebne udobnosti.

Splošno je že priznan veliki gospodarski pomen zavarovanja proti nezgodam. Tako zavarovanje varuje ponesrečenca ali pa njegovo družino nevarnih gmotnih posledic, ki ga lahko zadenejo vsled nezgode.

Kako važno je zavarovanje zoper nezgode, vedo najbolje hribolazci, kajti vsak izmed njih pozna premnoge nevarnosti za svoje življenje, bodisi da hodi po travnatih rebrih, bodisi da pleza po skalovju ali stopa črez lednike. Tudi v dolinah, v tesneh, pri slapovih preže nevarnosti, ki si jih sicer vaje in izkušni človek po navadi ogne, včasih pa jim ne uteče tudi najprevidnejši in najpripravnejši turist. Seveda nikakor ne strašijo hribolazca te nevarnosti, kajti lepota gorskega sveta ga vabi in miče z nepremagljivo močjo v svoje okrilje. **Toda sveta dolžnost vsakega hribolazca je: skrb za sebe in svoje!**

Planinsko zavarovanje se razlikuje od dosedanjih precej omejenih zavarovalnih načinov ne le po nizki zavarovalnini, ampak še bolj po tem, da so zavarovalni pogoji oprti na strokovnjaška načela o planinstvu in kar najbolj primerni potrebam prave turistike.

Natančni pogoji za zavarovanje so razvidni iz obrazca za zavarovalno ponudbo, ki je priložen tej številki.

Zavarovalnina znaša za vsakih 5000 K za slučaj smrti, za vsakih 5000 K za slučaj invalidnosti in za 250 K odškodnine na dan 15 K, ako zavarovanje traja celo leto, če pa traja le za čas sezone, t. j. od 15. maja do 15. oktobra, pa le 10 K na leto. Vrhutega je članom »Slovenskega planinskega društva« dovoljen še 10% ten popust.

Osrednji odbor »Slovenskega plan. društva« priporoča to zavarovanje vsem svojim članom. Kdor se hoče zavarovati, naj popiše priloženi ponudbeni obrazec ter ga pošlje naravnost osrednjemu odboru »Slovenskega planinskega društva« v Ljubljano, ki bo izposloval zavarovalno pogodbo.